

# Persbericht Stad Kortrijk

Stad  
KORTRIJK

woensdag 27 september 2017

## Erfgoeddepot Zuid-West-Vlaanderen

**Ongeveer tien jaar na de allereerste gesprekken over bewaardepots in West-Vlaanderen, opent midden 2018 het erfgoeddepot Zuid-West-Vlaanderen zijn deuren! Dit depot is de plek waar het erfgoed van de lokale besturen uit Zuid-West-Vlaanderen efficiënt wordt bewaard voor het nageslacht. Ook het stadsarchief van Kortrijk én Erfgoedbibliotheek Westflandrica krijgen er onderdak.**

Op de site aan de Vier Linden in Heule ontstaat zo een duurzame samenwerking tussen provincie en de Zuid-West-Vlaamse steden & gemeentes die niet alleen kostenbesparend werkt maar ook zorgt voor een professionele bewaring en publiekswerking.

### Even terug in de tijd

Het verhaal van het erfgoeddepot in Zuid-West-Vlaanderen startte bij de toebedeling van de regierol voor het regionaal depotbeleid aan de provincie. In 2008 onderzochten Iris Steen en Patrick Van den Nieuwenhof op vraag van het provinciebestuur hoe dit het beste kon worden aangepakt. Op basis daarvan besloot de provincie om in te zetten op regionale depots in enkele centrumsteden.

Voor regio Kortrijk werd eerst een meer gedetailleerd onderzoek gevoerd naar de effectieve problematiek in de streek. Daarvoor sloten de provincie West-Vlaanderen, zuidwest en de stad Kortrijk in 2011 een samenwerkingsovereenkomst af. Het vooronderzoek in Kortrijk toonde aan dat er moest worden gewerkt aan de professionalisering van de bewaaromstandigheden en dat er een concrete behoefte was aan een nieuwe en professionele depotruimte. In 2013 besloten de partners om effectief werk te maken van een erfgoeddepot voor het Zuiden van West-Vlaanderen. In 2015 verklaarde de provincie zich bereid om het traject naar een regionaal erfgoeddepot in Kortrijk te begeleiden en het project financieel te steunen met een bedrag van max. € 2.000.000.

### 500.000 euro van de Vlaamse Gemeenschap

Gisteren, dinsdag 26 september maakte Sven Gatz, minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel bekend dat hij 500.000 euro vrijmaakt voor de aanbouw van het Erfgoeddepot Zuid-West-Vlaanderen.

*Vincent Van Quickenborne, burgemeester: "We zijn bijzonder verheugd dat ook de Vlaamse overheid de investering in ons nieuw erfgoeddepot significant ondersteunt! De bouw zit op schema en opent midden 2018 zijn deuren. Dit depot is de plek waar het erfgoed van de lokale besturen uit Zuid-West-Vlaanderen efficiënt wordt bewaard voor het nageslacht. Ook het stadsarchief van Kortrijk én Westflandrica krijgt er onderdak. Het nieuws is een bijzondere opsteker om te vernemen net voor de eerste steenlegging van morgen."*

*Sven Gatz, minister: "Er waait de jongste jaren een goede, nieuwe wind door het Kortrijks cultuurbeleid. Dankzij de bijkomende middelen die ik tijdens de begrotingsbesprekingen wist te verwerven, kunnen we die wind met deze infrastructuursubsidie voor het erfgoeddepot verder laten aanwakkeren."*

*Rudolf Scherpereel, schepen: "Als schepen bevoegd voor roerend erfgoed ben ik eveneens bijzonder tevreden met deze extra Vlaamse steun. Het bewijst dat Kortrijk op vlak van erfgoed grenzen aan het verleggen is."*

### Stadsarchief

Ondertussen besliste stad Kortrijk in juni 2015 om het stadsarchief ook onder te brengen in het erfgoeddepot voor Zuid-West-Vlaanderen. Op die manier kan de museale expertise rond bewaren meteen toegepast worden op de archiefcollecties. Daarnaast is de knowhow rond ontsluiting en publiekswerking inspirerend voor de uitbouw van de depotwerking. Een primeur in Vlaanderen!

## Westflandrica

In 1965 startte het provinciebestuur met de uitbouw van een eigen erfgoedbibliotheek. Op een halve eeuw tijd werd een indrukwekkende collectie boeken, brochures, tijdschriften, documentatie en beeldmateriaal over West-Vlaanderen en haar geschiedenis verzameld. Bijzondere aandacht ging naar het werk van West-Vlaamse historici, de lokale geschiedenis, de Eerste Wereldoorlog en het veranderende uitzicht van de kustprovincie. De collectie Westflandrica is op vandaag goed voor 2 kilometer materiaal.

In het kader van de nieuwe opdrachten van de provincies neemt stad Kortrijk vanaf 2018 het beheer van Westflandrica over. De rijke collectie krijgt een vaste stek in het nieuwe erfgoeddepot, waar dit 'erfgoed' in een perfecte symbiose samen zal gedijen.

## Kortrijk als trekker

De stad speelt haar rol als centrumstad uit door in dit dossier op te treden als trekker, bouwheer en exploitant. Financieel betekent dit dat de stad Kortrijk de investeringen pre-financiert ten aanzien van de regionale gebruikers én dat het de facto een bijdrage zal leveren a rato van de effectief ingenomen vierkante meters.

Het zuiden van West-Vlaanderen heeft een lange traditie op vlak van samenwerking rond erfgoed, een samenwerking waarin de realisatie van een erfgoeddepot voor Zuid-West-Vlaanderen een mijlpaal vormt. Via een exploitatiemodel en de flankerende werking van de intergemeentelijke erfgoedcel, erfgoed zuidwest, wordt bewaakt dat dit in de toekomst ook zo zal blijven.

## Bedoeling van het erfgoeddepot Zuid-West-Vlaanderen

### Samenwerken rond behoud en beheer

In Zuid-West-Vlaanderen hebben de meeste gemeentes onvoldoende gekwalificeerd personeel of financiële middelen om deze problematiek individueel op te lossen. Er is vooral nood aan effectieve praktijkondersteuning en ruimte om te werken.

### Oplossen van acute bewaarproblemen

Een aantal steden en gemeentes kampen met een acute bewaarproblematiek. De grootste problematiek bevindt zich in Kortrijk waar de collectie momenteel op zes verschillende plaatsen bewaard wordt. De locaties zijn bovendien niet voldoende uitgerust om collecties te bewaren. Een nieuw depot dat voldoet aan alle technische en klimatologische eisen is cruciaal in een goed erfgoedbeleid. Ook in gemeentes als Menen en Wervik moeten collecties een nieuw onderkomen krijgen.

### Anticiperen

Met haar grote transitruimte en de voorziene groeicapaciteit in de depotruimtes kijkt het erfgoeddepot ook vooruit naar erfgoed dat op ons afkomt en waarvoor we passende oplossingen dienen te vinden. Denk daarbij aan religieus erfgoed, archeologische vondsten of aan grote industriële stukken. De transitruimte vormt daarbij een ideale tijdelijke doorgangspek voor collecties in nood of waar 'werk aan is'. Stimuleren van de ontsluiting.

Door de integratie van het stadsarchief Kortrijk zal de consultatiefunctie ter plaatse een pak uitgebreider en dus functioneler zijn.

## Duurzame nieuwbouw bij R8 Kortrijk-Heule

Omdat Kortrijk de grootste gebruiker en ook trekker is, koos men voor deze centrale locatie, die ook makkelijk bereikbaar is vanuit alle gemeentes van de streek.

De projectpartners wilden tevens een performant en duurzaam gebouw realiseren voor het optimaal bewaren van collecties. Een nieuwbouw biedt het voordeel dat het volledig op maat van de noden en de wensen van de streek kan gemaakt worden. In tegenstelling tot depots van de 20ste eeuw, met kleine ruimtes en energieverslindende HVAC-installaties, hanteert het erfgoeddepot het Denemarken-principe. Dit is een technologie, ontwikkeld en verfijnd door Larsen en Padfield, die wordt toegepast in de museale depots in Denemarken en elders.

Het erfgoeddepot vormt een compact, luchtdicht, industrieel gebouw. Technische installaties worden er sterk beperkt. In ruil fungeert de vloerplaat van het gebouw als natuurlijk koelelement en tijdens de winter als verwarming. Je kan het een 'natuurlijke aircó' noemen, als buffer voor temperatuurschommelingen. Ontvochtigers zorgen voor een gezonde omgeving.

Een dik isolatiepakket langs de wanden houdt de dagschommelingen van het klimaat buiten het gebouw. LED-verlichting en bewegingssensoren beperken ook binnen het gebouw het energieverbruik. Alle technische installaties, ook de verwarming, worden elektrisch gevoed. Deze keuze is gemaakt doordat het gebouw in een latere fase supplementair zal worden uitgerust met PV-panelen op het dak, waardoor een nul-energie gebouw kan gerealiseerd worden.

Het resultaat is een stabiele binnenruimte en een energieverbruik tot 10 maal zo klein als voorheen. De latere installatie van zonnepanelen maakt het gebouw zelfs méér dan zelfvoorzienend.

## Inrichting

Het erfgoeddepot beschikt over: een lees-, consultatie- en documentatieruimte, bureaus en vergaderzaal, ateliers, verpakkingsruimte, een kitchenette en sanitaire ruimte, een technische en circulatie ruimte. Het grote hart van het gebouw vormen de ruimte voor tijdelijke opslag en de diverse ruimtes voor permanente opslag.

Het depot biedt 3600m<sup>2</sup> bewaar ruimte waaronder:

- 12,8 lopende km planken voor papier
- 288 m<sup>2</sup> voor textiel
- 1575 m<sup>2</sup> gaasrekken voor schilderijen
- 360 m<sup>2</sup> voor theaterdecors
- 1224 m<sup>2</sup> voor kleine en grote stukken
- 595 m<sup>2</sup> nood- en transitdepot
- 420 m<sup>2</sup> werkruimte
- 357 m<sup>2</sup> actieve publieksruimte
- 667 m<sup>2</sup> circulatie

## Exploitatie

De gemeentes uit Zuid-West-Vlaanderen leveren geen directe financiële bijdrage in de bouw van het erfgoeddepot, maar volgen de visieontwikkeling en de praktische uitwerking wel nauw op via het intergemeentelijk samenwerkingsverband zuidwest. Eenmaal gebruik makend van het erfgoeddepot, zullen ze een financiële bijdrage leveren in de exploitatie en investerings-afschrijvingen van het erfgoeddepot, dit op basis van een eerlijke verdeling van de kosten en opbrengsten a rato van de effectief ingenomen vierkante meters.

## Prijskaartje

De realisatie van het depot wordt gerealiseerd met een totaal bouwbudget van 4.159.000 euro inclusief btw, erelonen, ... door de stad Kortrijk en door de provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Overheid. De bouwgrond wordt door de stad Kortrijk kosteloos ingebracht.

## Studiebureaus

Tides Kortrijk : stabiliteit en coördinatie uitvoering  
Ingenium nv : technieken  
Vecobo : veiligheidscoördinatie

## Aannemers

Beeuwsaert Construct bvba : ruwbouwwerken en omgeving  
Francovera nv : buitenschrijnwerk  
Wycor nv : binnenafwerking  
Naessens-HVAC : HVAC en sanitair  
Engie Fabricom : elektriciteit  
VSK electronics : toegangscontrole, branddetectie, inbraak en camera's  
Coopman Orna : lift

Meer info:

Vincent Van Quickenborne, burgemeester - 0495 84 69 36  
Wout Maddens, schepen van wonen & bouwen, onroerend erfgoed - 056 27 71 20  
Rudolf Scherpereel, schepen van roerend erfgoed - 056 27 71 60  
An Vandersteene, schepen van cultuur - 0475 68 62 01  
Arne Vandendriessche, schepen van mensen en gebouwen - 0478347832  
Piet Lombaerts, voorzitter vzw stedelijke musea Kortrijk - 0475 52 10 62